

RDF ako algebraická štruktúra

Spracované podľa

dokumentov W3C

- <https://www.w3.org/TR/2014/REC-rdf11-concepts-20140225/>
- <http://www.w3.org/TR/rdf11-mt/#notation-and-terminology>

Abstraktná syntax RDF

RDF ako formálny jazyk

Čo sú **slová jazyka RDF**? Slová jazyka možno rozdeliť do 3 disjunktných množín :

- **IRI** (množina všetkých platných IRI - zobecnené URI)
- **bnode** (množina prázdnych uzlov)
- **literal** (množina platných literálov)

Pozn. Abstraktná syntax tieto 3 množiny už nijako bližšie nešpecifikuje. Ich prvky všeobecne nazýva uzly – nodes.

Čo je **veta jazyka RDF**?

- každá **rdf-trojica** - triple:
 $(s, p, o) \in (\text{IRI} \cup \text{bnode}) \times \text{IRI} \times (\text{IRI} \cup \text{bnode} \cup \text{literal})$
je veta.
- každá **konečná množina rdf-trojíc** - **rdf-graf** je veta.

Ďalšie termíny

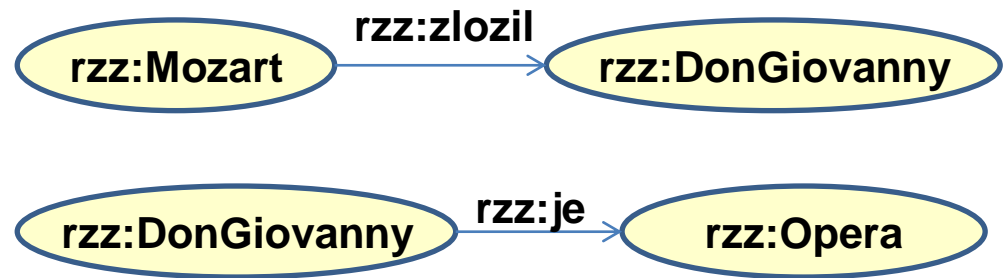
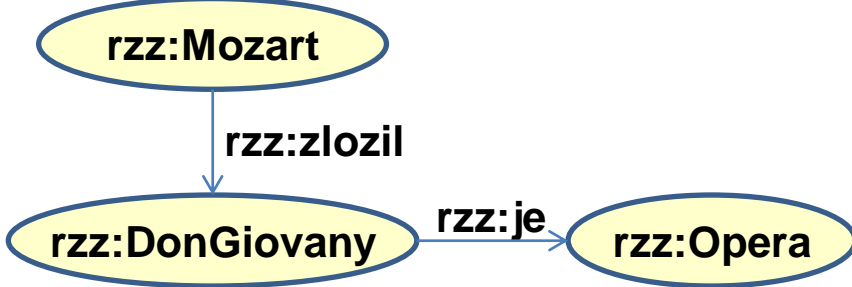
- **Meno** – je IRI alebo literál
- **Slovník RDF grafu (vocabulary)** – je množina mien použitých v grafe
- **Základná (ground) trojica** – je rdf-trojica, ktorá neobsahuje prázdne uzly
- **Základný(ground) graf** – je rdf-graf, ktorý neobsahuje prázdne uzly

Abstraktná sémantika RDF

Kedy možno považovať RDFy za identické, rovnaké?

Keďže RDF je množina aj graf, môžeme ho chápať a interpretovať čisto ako abstraktnú matematickú štruktúru a študovať jeho formálne vlastnosti prostriedkami teórie množín a teórie grafov (bez ohľadu na to čo konkrétny graf reprezentuje)

RDF ako graf:

identický ale sa neodporúča

RDF ako množina:

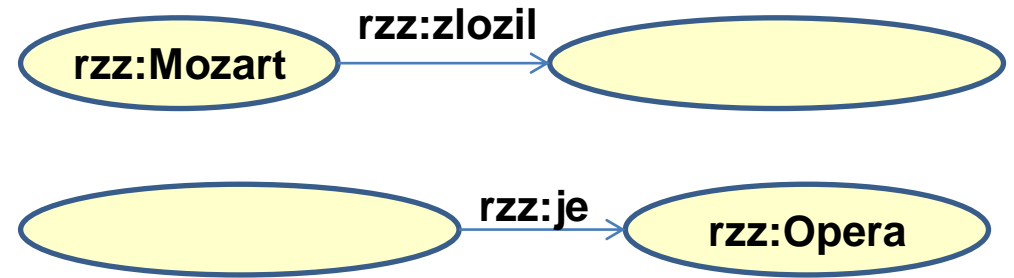
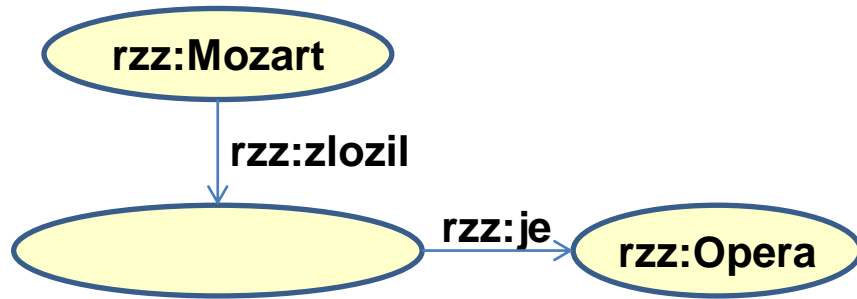
- nezáleží na poradí trojíc
- duplicitné trojice sú ignorované

Nasledujúce RDF dokumenty sú identické

RDF1	RDF2	RDF3
s1 p1 o1	s1 p1 o1	s2 p2 o2
s2 p2 o2	s2 p2 o2	s1 p1 o1
	s1 p1 o1	

Problém prázdnych uzlov

Tieto dva RDF-grafy **nie sú identické**

zrejmé je to z ich prepisu do RDF dokumentu:

```
rzz:Mozart rzz:zlozil _:b1
_:b1 rzz:je rzz:Opera
```

```
rzz:Mozart rzz:zlozil _:b1
_:b2 rzz:je rzz:Opera
```

RDF-dokumenty (v turtle alebo inej syntaxe) používajú na označenie prázdnych uzlov lokálne identifikátory (identifikátory začínajúce prefixom _:). Pokiaľ sa dva grafy líšia len rôznymi identifikátormi prázdnych uzlov môžeme ich považovať za identické.

Nasledujúce RDF-dokumenty sú identické (sú zápisom RDF-grafu v vľavo)

```
rzz:Mozart rzz:zlozil _:b1
_:b1 rzz:je rzz:Opera
```

```
rzz:Mozart rzz:zlozil _:b2
_:b2 rzz:je rzz:Opera
```

Izomorfizmus

To, že dva grafy môžeme považovať za identické sa formálne dá vyjadriť pomocou pojmu **izomorfizmus**. Dva grafy sú izomorfné, ak existuje bijektívne zobrazenie medzi množinami ich prázdnych uzlov, ktoré zobrazuje jeden graf na druhý.

Definícia:

Two [RDF graphs](#) G and G' are *isomorphic* (that is, they have an identical form) if **there is a bijection** M between the sets of nodes of the two graphs, such that:

1. M maps blank nodes to blank nodes.
2. $M(lit)=lit$ for all [RDF literals](#) lit which are nodes of G .
3. $M(iri)=iri$ for all [IRIs](#) iri which are nodes of G .
4. The triple (s, p, o) is in G if and only if the triple $(M(s), p, M(o))$ is in G ,

See: <https://www.w3.org/TR/2014/REC-rdf11-concepts-20140225/#graph-isomorphism>

Príklad:

rzz:Mozart	rzz:zlozil	_:b1	rzz:Mozart	rzz:zlozil	_:b2
_:b1	rzz:je	rzz:Opera	_:b2	rzz:je	rzz:Opera

Riešenie: Sú izomorfné, pretože môžeme definovať bijekciu takto

$M: _ :b1 \rightarrow _ :b2$

Spájanie grafov

Jedna z požiadaviek na rdf je podpora pre integráciu. Pri spájaní RDF-grafov resp. dokumentov vzniká opat' problém interpretácie prázdnych uzlov: Ak máme prázdne uzly v dvoch rôznych grafoch označené rovnakým identifikátorom vzniká otázka je, či ide teda o jeden zdielaný uzol alebo dva rôzne uzly. Možné sú obe interpretácie.

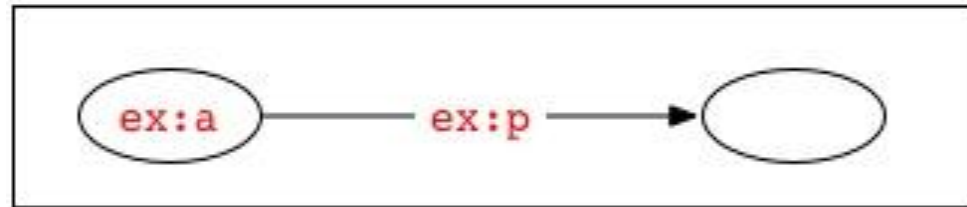
Zjednotenie (union) – považuje prázdne uzly s rovnakým identifikátorom za ten istý zdielaný uzol.

Zlúčenie (merge) – považujeme prázdne uzly z pôvodných grafov za rôzne (aj keď majú rovnaké identifikátory).

Pozn. v tomto prípade treba uzly vo výslednom grafe odlíšiť novými rôznymi identifikátormi.

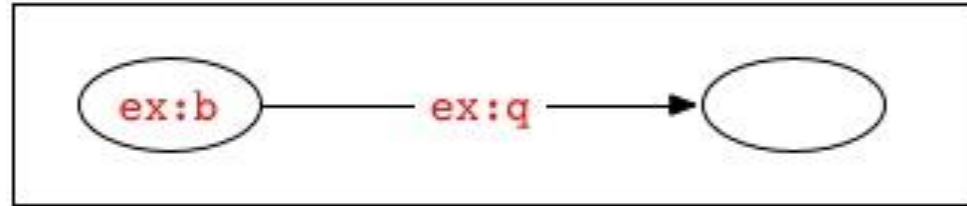
Dokument 1:

ex:a ex:p _:x .

Dokument 2:

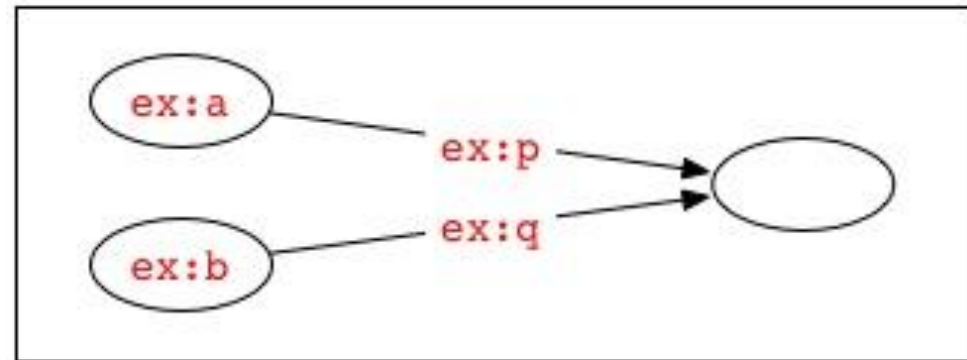
ex:b ex:q _:x .

Zjednotené dokumenty:

ex:a ex:p _:x .

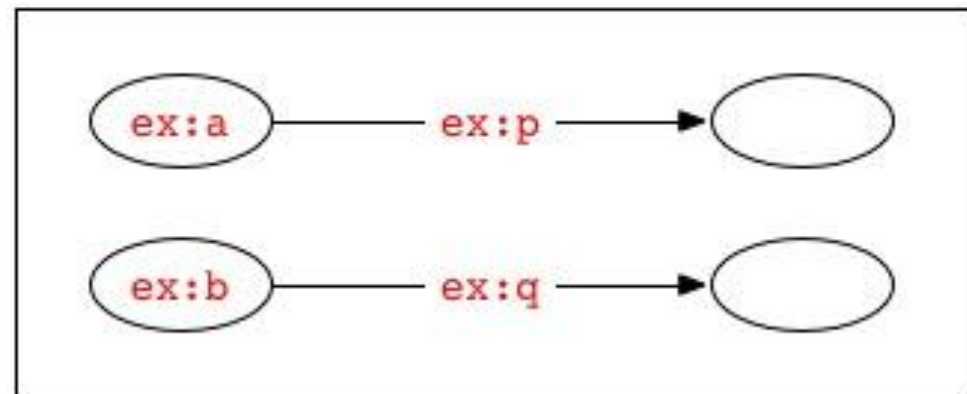
ex:b ex:q _:x .

Zlúčené dokumenty:

ex:a ex:p _:x1 .

ex:b ex:q _:x2 .

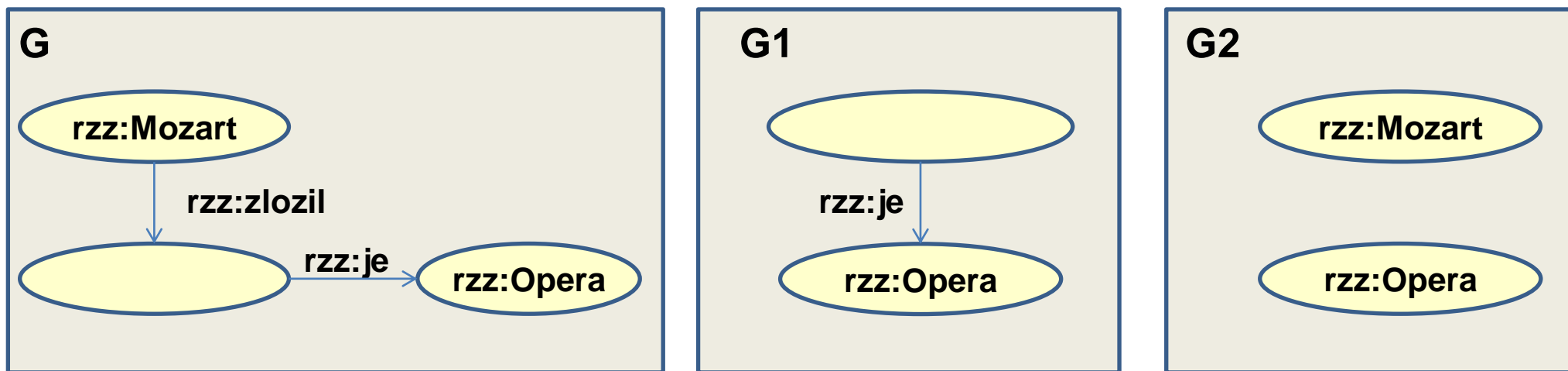
Podgraf

Keď graf chápeme ako množinu (množinu rdf-trojíc) môžeme definovať nasledujúce pojmy známe z TM.

Prázdny graf – je prázdna množina rdf-trojíc

Podgraf rdf-grafu G – je akákoľvek podmnožina množiny rdf-trojíc grafu G.

Vlastný podgraf grafu G je podgraf vlastná podmnožina množiny rdf-trojíc grafu G.

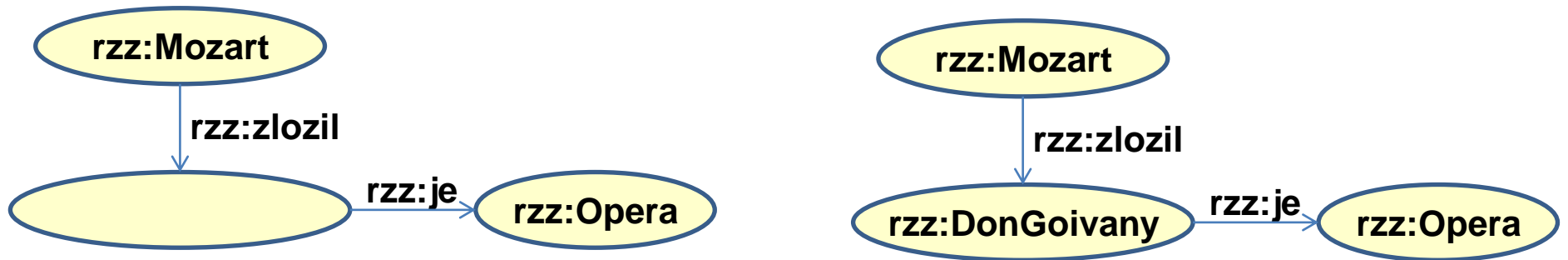

G1 je vlastný podgraf rdf-grafu G,

G2 neobsahuje žiadnu hranu, uzly ktoré nemajú neležia žiadnej hrane sú zbytočné.

Pozn. Všimnime si , že ak hrany interpretujeme ako tvrdenia, teda celý graf predstavuje istú množinu informácií/vedomostí, potom každý jeho podgraf je podmnožinou tejto množiny informácií.

Inštancia grafu

Podobne aj v tomto príklade, graf vľavo predstavuje podmnožinu informácií reprezentovaných grafom vpravo. Nie je však podgrafom. Evidentné je to z ich prepisu so RDF-dokumentu.

rzz:Mozart rzz:zlozil _:b1
_:b1 rzz:je rzz:Opera

rzz:Mozart rzz:zlozil rzz:DonGiovany
rzz:DonGiovany rzz:je rzz:Opera

Definícia: Nech G je rdf-graf a M je nejaká množina obsahujúca IRI, literály aj prázdne uzly. Nech f je zobrazenie z množiny prázdnych uzlov grafu G do M . Potom graf G' , ktorý vznikne nahradením niektorého alebo viacerých prázdnych uzlov b prvkom $f(b)$, nazývame **inštanciou grafu G** .

Pozn. Množina M môže obsahovať IRI, literály a uzly grafu G , môže však obsahovať aj také, ktoré v ňom nie sú.

V príklade z obrázku je graf v pravo inštanciou grafu vľavo, pretože funkciu f môžeme definovať nasledovne: **$f: _ :b1 \rightarrow rzz:DonGiovany$**

Pozn. Pozorný čitateľ si mohol všimnúť, že dva grafy sú izomorfné práve vtedy keď sú si navzájom inštanciami.

Príklady inštancie

Graf

ex:a	ex:q	_:x
ex:b	ex:p	_:y
_:y	ex:p	“aaa”

Inštancia

ex:a	ex:q	ex:z
ex:b	ex:p	_:y
_:y	ex:p	“aaa”

Inštancia

ex:a	ex:q	ex:z
ex:b	ex:p	ex:w
ex:w	ex:p	“aaa”

Inštancia

ex:a	ex:q	ex:z
ex:b	ex:p	_:n
_:n	ex:p	“aaa”

Inštancia

ex:a	ex:q	_:n
ex:b	ex:p	_:n
_:n	ex:p	“aaa”

Inštancia

ex:a	ex:q	“Hello”
ex:b	ex:p	_:y
_:y	ex:p	“aaa”

nie je inštancia. Prečo?

ex:a	ex:q	ex:z
ex:b	ex:p	ex:w
_:y	ex:p	“aaa”

nie je inštancia. Prečo?

ex:a	ex:q	ex:z
ex:b	ex:p	“Hello”
“Hello”	ex:p	“aaa”